

Список використаних джерел

1. Колесников В.Л. К вопросу экспертного моделирования ситуации при ДТП / В.Л. Колесников // Судово-медична експертиза. – 2014. – № 1(6). – С. 63–65.
2. Плевинскис П.В. Сложные ситуации при установлении местонахождения пострадавших в салоне автомобиля в момент ДТП / П.В. Плевинскис // Судово-медична експертиза. – 2013. – № 1. – С. 23–26.
3. Шевцов С.А. Расследование обстоятельств дорожно-транспортных происшествий / С.А. Шевцов, К.В. Дубонос / Харьков, «Факт», 2003, с. 77-97.
4. Нафикова Л.С. Роль судебно-медицинской экспертизы при ДТП // Вестник науки и образования. 2017. № 1 (25). – Режим доступа: <https://cyberleninka.ru/article/n/rol-sudebno-meditsinskoj-ekspertizy-pri-dtp>
5. Плевінскіс П.В. Особливості травмування пішохода задньою частиною автомобіля у судово-медичній практиці // Актуальні проблеми сучасної медицини: Вісник української медичної стоматологічної академії. 2017. № 1 (57). – Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/osoblivosti-travmuвання-pishohoda-zadnoyu-chastinoyu-avtomobilya-u-sudovo-medichniy-praktitsi> (дата обращения: 05.10.2019).

Нагула О.В.

студентка,

Науковий керівник: Костенко М.В.

кандидат юридичних наук, доцент,

Національний юридичний університет

імені Ярослава Мудрого

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДОПИТУ ПІДОЗРЮВАНОГО

Допит – це процесуальна дія, що являє собою інформаційно-психологічний процес спілкування осіб, які приймають участь в цій процесуальній дії та спрямований на отримання інформації та фактів, що відомі допитуваному та мають значення для встановлення істини по справі та притягнення винної особи до відповідальності [1, с. 75].

З метою належного проведення даної процесуальної дії необхідно визначити психолого-правові аспекти допиту підозрюваного.

Особливості проведення допиту є предметом досліджень значного кола науковців, зокрема: В.П. Бахіна, В.Д. Берназа, С.П. Бонарова, В.К. Весельського, Д.В. Затенацького, Є.В. Землянської, В.О. Коново-

вої, В.С. Кузьмічова, С.М. Стахівського, Л.Д. Удалова, В.Ю. Шепітька, та багатьох інших науковців.

Одним із найважливіших і основних джерел доказів є показання різних суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності, в т.ч. підозрюваних. Будь-який допит – це пізнавальний процес, кінцевим результатом якого є встановлення об'єктивної істини у кримінальній справі.

Перш за все слідчому необхідно підготуватися до проведення допиту та вивчити соціально-психологічні характеристики допитуваного, схильності до референтної групи, спосіб життя і виховання в сім'ї [2, с. 55]. Допит необхідно розпочинати зі встановлення психологічного контакту. Встановлення психологічного контакту створює найбільш сприятливу психологічну атмосферу спілкування, в результаті чого в допитуваної особи змінюється негативний емоційний стан, психологічне ставлення та соціальна позиція, а у слідчого формуються позитивний емоційний настрій та прагнення досягнути істини. Невстановлення психологічного контакту, може призвести до виникнення конфліктних ситуацій, відмови від надання свідчень, надання неповних чи неправдивих показань допитуваною особою. Встановити психологічний контакт можливо шляхом проведення бесіди на нейтральну тему [3, с. 326].

Наступним етапом є безпосередньо проведення допиту. Це може відбуватися у формі запитання-відповідь чи у формі вільної розповіді. При цій процесуальній дії слідчому слід пам'ятати, що у показаннях підозрюваного можливі перекручення, які є наслідком свідомої неправди. Необхідно розуміти причини цих перекручень, до яких відносять: страх викриття та притягнення до кримінальної відповідальності, небажання розголосу подій що сталися, страх зміни соціального статусу, значне звуження соціально-рольових функцій, бажання зменшити свою провину, прагнення обмовити співучасників, самообмова з метою приховати вину близької особи. При виявленні неправди в показаннях підозрюваного слідчому слід переконати останнього в необхідності надання правдивих показань. Також при проведенні допиту слідчий ставить допитуваному уточнюючі, нагадуючі, доповнюючі та контрольні запитання, деталізуючи при цьому його показання, виявляючи таким чином в них перекручення та з'ясовуючи, які саме обставини він більше запам'ятав [4].

При оцінці доказів і прийнятті процесуальних рішень суттєве значення має внутрішнє переконання слідчого, яке С.М. Смоков визначає як стан сформованого професійного знання в свідомості слідчого, коли він вважає зібрані у справі докази достатніми для прийняття рішення, впевнений у правильності свого висновку і готовий до відповідних практичних дій – прийняття рішення відповідно до отриманих знань [5, с. 5].

Отже, у досудовому розслідуванні одне з основних місць посідає допит. Але його значення в забезпеченні результативності визначається,

в першу чергу, не кількісними показниками, а вмінням тактовно, грамотно, і головне – з суворим дотриманням законності побудувати та провести допит. Оскільки доказова інформація може бути виявлена, правильно сприйнята і використана слідчим тільки за умови вільного володіння ним тактикою допиту, всією системою спеціальних прийомів і методів. Тому слідчі повинні володіти не тільки глибокими професійними знаннями, а також повинні мати психологічну підготовку та бути психоемоційно стійкими.

Список використаних джерел:

1. Бишевец О.В. Тактико-психологічне забезпечення проведення окремих слідчих (розшукових) дій: навч. посібник. Київ: Алерта, 2015. – С. 140.
2. Шепітько В.Ю. Довідник слідчого / В.Ю. Шепітько. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2001. – 208 с.
3. Шепітько В.Ю. Юридична психологія : підручник / Шепітько В.Ю., Коновалова В.О. – 3-тє вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2019. – 288 с.
4. Криміналістика. Мультимедійний підручник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://arm.naiu.kiev.ua/books/kriminalist/info/home.html>
5. Смоков С.М. Внутрішнє переконання слідчого і його роль при прийнятті процесуальних рішень: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.09. «Кримінальний процес і криміналістика, судова експертиза» / С.М. Смоков. – К.: Академія внутрішніх справ, 2002. – 19 с.

Приступа Д.В.

курсант,

Науковий керівник: Гіденко Є.С.

магістр права, викладач,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

РОЗМЕЖУВАННЯ УЧАСТІ ЗАХИСНИКА ТА АДВОКАТА НА ЕТАПІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

Головним завданням правової держави, до якої належить сучасна Україна, є забезпечення, охорона, захист і реалізація основних прав і свобод людини і громадянина. Проте, особа, яка порушує закони, регламентовані державою має бути обмеженою у певних правах та законних інтересах.